

Ekītabo kya Yoeri n’Itorero ry’Abadivantisiti b’Umunsi gwa Karindwi ry’i Lawodikiya - Nimero Makumyabiri n’Ebiri

Jeff Pippenger

2026-01-02

مدهود و تسىب درامژ

Twajali twahyaagati mu marejeo manne ya Israeli wa kale, kama kizazi cha “nyoka wenye sumu” katika makala iliyotangulia. Katika Mathayo, Yohana na Yesu wote wawili wanawaita Mafarisayo na Masadukayo kizazi cha nyoka wenye sumu. Yohana anawakilisha mwanzo wa mchakato wa kujaribiwa unaotambulishwa alipofundisha kwamba Yesu, ambaye angekuja baada yake, angeisafisha kabisa sakafu yake ya kupuria. Yesu aliongeza katika mchakato wa kujaribiwa wa Yohana kwa kujumuisha mchakato wa hukumu, alipowarejelea malkia wa Sheba na Ninawi. Hukumu hufanyika katika kizazi cha nne, na jamii moja katika hukumu hiyo hujidhihirisha kama nyoka, kwa maana baba yao ni Ibilisi. Yesu aliongeza suala la kizazi cha nne kutafuta ishara, wakati ishara hiyo ilikuwa wazi mbele ya macho.

Matayo ishirini na tatu, “ole” juu ya Mafarisayo na Masadukayo zinawekwa wazi, na mchakato wa kupimwa na hukumu unaunganishwa tena na kizazi cha mwisho. Sura ya ishirini na mbili inaandaa muktadha wa ole za sura ya ishirini na tatu.

هه تهر ابهس: یوومرهف و یسرپ نایئل اس یع، هوهنوو بوک هوکئیپ ناکه ییسی ر هف ادکئی تاک هل
هه یئک یروک؟ ن ن یب د ی چ ح ی س م

Bamwambia, Mwana wa Daudi.

Abaambila ati, Kale nomba, Davidi mu Mupashi amwita atya shikulu, pa kwamba ati, Shikulu alandile kuli Shikulu wandi ati, Ikala ku kuboko kwandi kwa kulume, ukufika apo nkapanga abalwani bobe ukuba icakupumwinapo pa makasa yobe? Kanshi nga Davidi amwita Shikulu, ni mu nshila shani ena aba mwana wakwe?

Kandi muntu nangwa yumwi nahashile kumuyambulwisa ishiwi limwe; sona kutunda ha likumbi lyo kwiza kulutwe, kakweshi nangwa muntu yumwi akezeye kumwipula kavali ipwilo limbi. Mateo 22:41–46.

Gava herî berdewamkirina her cûre têkiliyekê hat girtin, Îsa di beşa paşîn de hingê heşt wayan dide pêş. Di aya sêzdehan de way ji bo girtina deriyên Padîşahiya ezmanan e. Ew ji deriyên Ezmanê ye ku barana dawiyê tê rijandin. Ew heşt way li ser wan in yên ku îtiraf dikin ku ew deriyê ku kes nikare veke vedikin û deriyê ku kes nikare bigire digirin. Di rûyê dîtînê de, Xwişk White wan kesan dît ku Mesîh neşopandin bo Cihê Herî Pîroz, û dua xwe dişandin bo cihê pîrozê vala, li wir Şeytan bi xwe wek Mesîh nîşan dida û wan dihêl da ku bawer bikin ku hemû tişt baş e. Wan dîsa cihê pîroz vekiribû, û Cihê Herî Pîroz girtibû.

“Abanji bankarira mu bwoba bwinshi iyo barebye inzira Abayahudi banyuzemo yo kwanga no kubamba Kristo; kandi iyo basoma amateka y’ukuntu yamaze gukorerwa ihohoterwa riteye isoni, batekereza ko bamukunda, kandi ko batari kumwihakana nk’uko Petero yabigenje, cyangwa ngo bamubambe nk’uko Abayahudi babigenje. Ariko Imana, isoma imitima y’abantu bose, yashyize ku igeragezwa urwo rukundo bakomezaga kuvuga ko bumvaga bakunda Yesu. Ijuru ryose ryakurikiranye rifite ubushake bukomaye cyane uko ubutumwa bw’umumarayika wa mbere bwakiriwe. Ariko benshi bavugaga ko bakunda Yesu, kandi bakarira amarira iyo basomaga inkuru y’umusaraba, bashinyaguye inkuru nziza y’ukuza kwe. Aho kwakirana ubutumwa ibyishimo, bavuze ko ari ubuyobe. Bangaga abakundaga ukuboneka kwe kandi babirukanye mu matorero. Abanze ubutumwa bwa mbere ntibashoboraga kugirirwa umumaro n’ubwa kabiri; kandi nta n’uburyo bwabagiriye umumaro ubw’amanywa y’ijoro, bwagombaga kubategurira kwinjirana na Yesu kubwo kwizera ahera cyane h’urusengeru rwo mu ijuru. Kandi kubera kwanga ubwo butumwa bubiri bwa mbere, basheshe cyane ubwenge bwabo ku buryo batabona umucyo n’umwe mu butumwa bw’umumarayika wa gatatu, bugaragaza inzira ijya ahera cyane. Nabonye ko nk’uko Abayahudi babambye Yesu, ni ko amatorero y’izina gusa yabambye ubu butumwa; bityo rero nta bumenyi bafite bw’inizira ijya ahera cyane, kandi ntibashobora kugirirwa umumaro no kwinginga kwa Yesu aho hantu. Nk’Abayahudi batambaga ibitambo byabo bitagira umumaro, ni ko batanga amasengesho yabo adafite umumaro bayerekeje ku cyumba Yesu yavuyemo; kandi Satani, yishimiye ubwo buriganya, yihindura nk’umuntu w’idini, maze akayobora ibitekerezo by’abo biyita Abakristo abyiyegereza, akoresha imbaraga ze, ibimenyetso bye n’ibitangaza by’ibinyoma, kugira ngo abakomeze mu mutego we.” Early Writings, 258–261.

Verse fourteen-ke vae mhe shai-ma: vitūm widows-ra houses, nari prayers dho-long. Verse fifteen-ke vae mhe shai-ma: themra converts-u, themri su as mush, children of hell dvi-kara. Verses sixteen through twenty-two-ke, the wicked temple-bai swearing dho.

“Ev ne peyvên Xwişk White ne, lê peyvên Xudan in, û peyamberê Wî wan daye min da ku ez wan bidim we. Xwedê gazî we dike ku êdî li hember Wî bi armancên dijber kar nekin. Gelek hînkirin hate dayîn di derbarê wan kesan de ku îdia dîkin xristiyan in, dema ku ew taybetmendiyên Şeytanê nîşan didin, û bi ruh, peyv û kirinê pêşketina rastiyê têk didin, û bi rastî li ser wê rêyê diçin ku Şeytan wan dibe. Di hişkiya dilê xwe de ew dest dan ser desthilatîyê ku bi tu awayî ne ya wan e, û ku ew nabêjin ku bikar binin. Mamosteyê Mezin dibêje, ‘Ez ê biqelibînim, biqelibînim, biqelibînim.’ Mêran li Battle Creek dibêjin, ‘Perestgeha Xudan, perestgeha Xudan em in’ lê ew agirê asayî bikar tînin. Dilên wan bi kerema Xwedê ne hatine nermikirin û bindestkirin.” Manuscript Releases, volume 13, 222.

Mu mstari wa ishirini na tatu na wa ishirini na nne, ole ni kwa kupuuza haki, rehema, na uaminifu. Mistari ya ishirini na tano na ya ishirini na sita yahusu unafiki wa kusafisha nje ya kikombe, lakini si ndani yake.

“‘Úli wūri dhahabu yāhā,’ rasūl ka ālōka jāri rākhili, ‘mṛttikāra pātrabhitare, yāte śaktira mahimā Īshwarara haū, āmārā nuhe.’ Īshwar tāmāra satya pāpahīna dūtāmānera mājhire ghoṣaṇā karipārithānti, kintu eha tāmāra yōjanā nuhe. Se manuṣyamānanku bāchhanti—durbalatāre bēṛhā huā manuṣyamānanku—nijara uddēśyagudikara siddhire

upakaraṇa rūpare. Amūlya dhana mṛttikāra pātrare rakhāyāichhi. Maṇuṣyamānanka dvārā tāmāra āśīrbād jagataku pahāchāibāku achhi. Tāmānanka dvārā tāmāra mahimā pāpara andhakārabhitare prakāśita haibāku achhi.” Acts of the Apostles, 330.

Le verset vingt-sept et le verset vingt-huit identifient ensuite les méchants comme des sépulcres blanchis, établissant un lien avec Shebna, au chapitre vingt-deux d’Ésaïe, où Shebna s’enorgueillissait du magnifique tombeau qu’il se faisait, mais dans lequel il n’entrerait jamais, car Dieu devait le rejeter de Sa bouche dans un champ lointain. Le champ lointain est représenté par le tombeau du prophète menteur de Béthel, qui conduisit le prophète désobéissant à être enseveli dans le même tombeau. Puis le huitième malheur dit :

Boo na bino, bakomeli mpe Bafarisaio, bato ya bilongi mibale! mpo ete botongaka malita ya basakoli mpe bobongisaka bakunda ya bato ya sembo, mpe bolobaka ete: Soki tozalaki na mikolo ya batata na biso, mbele tolingaki kozala na esika moko na bango te na makila ya basakoli. Yango wana bozali batatoli mpo na bino moko ete bozali bana ya baoyo babomaki basakoli. Boyokisa bongo eteni oyo etikalaki ya batata na bino.

Enywe enjoka, enywe omuryango gw’enjoka ez’obusagwa, munaasobora muta okuwona okubonerezebwa okw’omu geyena?

მაშასადამე, აჰა, გიგზავნით თქვენ წინასწარმეტყველებს, ბრძენკაცებსა და მწიგნობრებს; და ზოგ მათგანს მოკლავთ და ჯვარს აცვამთ, ხოლო ზოგ მათგანს თქვენს სინაგოგებში გაშოლტავთ და ქალაქიდან ქალაქამდე დევნით; რათა თქვენზე მოვიდეს მიწაზე დაღვრილი ყოველი მართალი სისხლი, მართალი აბელის სისხლიდან ზაქარიას, ბარაქიას ძის, სისხლამდე, რომელიც მოკალით ტაძარსა და სამსხვერპლოს შორის.

Nábo nyi kiná ni, bikyá byôsi byebá kuza ku kisina kyá bantu bano. Matayo 23:29–36.

Nyoka, ambao ni kizazi cha majoka, wanahukumiwa katika kifungu hicho. Katika kifungu hicho hukumu haitegemei ushuhuda wa malkia wa Sheba na wa Ninawi, bali damu ya Habili mpaka Zekaria. Kizazi cha nne, ambao ni majoka, wanahukumiwa kwa mashahidi wawili kutoka historia ya nje ya Israeli ya kale na mashahidi wawili kutoka historia ya ndani ya Israeli ya kale. Luka sura ya tatu ndiyo ya mwisho kati ya marejeo manne ya majoka wa kizazi cha nne na cha mwisho, nayo ni sambamba tu na Mathayo sura ya tatu. Marejeo manne yanayotambulisha kwamba wakati wa hukumu ya mwisho ya nyumba ya Mungu, katika kizazi cha nne, tabaka moja litaidhihirisha tabia yake kama wana na binti za Shetani, na tabaka lingine kama wana na binti za Mungu. Mchakato wa kujaribiwa unaoanzisha utengano huanza wakati mjumbe aitayarishaye njia kwa ajili ya Mjumbe wa Agano anapoinua sauti yake nyikani.

Ebyahandi by’Ebyahandi Ebirongo, amaina tigali bubonero bwonka, kyonka n’obunabi obw’omu bwesigwa obw’okujuumirana—ennyimba ez’okubiri ezirimbibwa wansi w’ebyafaayo, nga zirishuuruura omutima gw’okununuurwa. Obusobanuro bw’abaana b’ezzadde okuva kuri Adamu okutuuka kuri Nuwa bwe butegekebwa mu kigambo kimwe, bureeta obubaka obukwatagana n’ebyafaayo ebikiikirirwa olunyiriri lw’ezzadde. Adamu kitegeeza “omuntu,” kandi Seesi kitegeeza “eyateerwaho.” Enoshi kitegeeza “omufa” (ali wansi w’okufa), kandi Kenani kitegeeza

“ennaku.” Kurabira mu “kutenderezebwa/omugisha gwa Ruhanga” (Mahalaleli), Eiguru ryali “kushuuma” (Yaredi). Eiguru ryashuuma nk’“eyegayirwe oba eyasiigireho amafuta” (Enoka), owayalangirire obubaka bw’omusango kurabira mu mutabani we Mesuseera (“bw’alifa, kiratumwa”). Okufa kwe kwali kuba entikko y’okufukibwa okw’amaani okw’Omwoyo Orikwera, okukiikirirwa Lameka (omukka) ng’agaitana na Mesuseera nk’uko Okurira okw’Ekicweka ky’Ekiro kyagaitane na maraika ow’okubiri. Mesuseera akaba ari maraika ow’okubiri, kandi Lameka akaba ari Okurira okw’Ekicweka ky’Ekiro okwatuuse aha ntikko aha mwijuzo gwa Nuwa.

Bimwe bisobanuwe kurushaho, ayo mazina atangaza ati: “Umuntu yagenewe kuba uwupfa, agengwa n’umubabaro n’urupfu, bitewe na Adamu wa mbere; ariko binyuze mu mugisha w’Imana, Kristo yiyeguriye kuza amanuka, atangaza urubanza binyuze mu rupfu rwe rwo ku musaraba, rwakurikiwe no gusukwa gukomeye kwa Mwuka Wera.”

Aya mazuu ikumi gaakusoboolora obubaka bw’enjiri nga bwe galondoola ebyafaayo by’ensi okuva ku kutondebwa okutuuka ku nkuba ey’oluvannyuma, ne gakomya ku Kujja okw’Okubiri. Obubonero buno, obukwekeddwa mu mazuu, bulaba ekifaananyi kyabwo ekikwanagana mu Okubikkulirwa. Olubereberye luleeta olulyo olw’Olufa, era Okubikkulirwa 7 ey’abantu 144,000 eraga okutuukirira okw’Olomega mu basigalawo abateekeddwako akabonero.

Yuda iti “lusungu,” Ruben iti “tala, ti maysa nga anak a lalaki,” Gad iti “nasiimbag a gasat/armada,” Aser iti “naragsak/nabendisionan,” ken Naftali iti “panakikinnabuteng,” Ti kayat a saoen ti Manases iti “mangpalislip,” ti Simeon iti “panagdengngeg,” ti Levi iti “naisilpu/nailangen,” ti Isacar iti “gunggona,” ti Zabulon iti “dayaw/pagnaedan,” ti Jose iti “panagadu,” ken ti Benjamin iti “anak ti makinawan a ima.”

Aba bagendana n’Intare y’umuryango wa Yuda ni abana b’Imana, bahiriwe n’umugisha mwiza uko banyura mu nzira yo kugeragezwa yo gukirana n’Imana nk’uko Yakobo yabigenje. Muri uru rugamba, ibyaha byabo byibagiranwa mu murimo wo kwezwa ukorwa no kumva Ijambo ry’Imana, ari byo na none bibahuza na Kristo mu isano ry’isezerano. Ingororano yabo ni uguturana na Kristo mu cyubahiro ku ntebe y’Ubwami bwe, bicaye mu ijuru, uko Imana ibakoresha kwagura ubwami bwayo—ihamagara imbaga y’abantu benshi ibavana i Babuloni nk’abana b’ukuboko kwayo kw’iburyo.

Baana motoba ya Lea bazalaki Reubene, Yuda, Simeone, Levi, Isakare mpe Zabulone. Mosali na ye ya mwasi, Zilipa, oyo nkombo na ye elingi koloba “litangá ya solo kitoko ya nsolo malamu,” abotaki bana mibale ya mibali—Gade mpe Asere. Bana mibale ya Rashele bazalaki Yozefe mpe Benjamine. Bilha, mosali ya mwasi ya Rashele, elingi koloba “wa soni to wa bobangi,” mpe bana na ye bazalaki Dane mpe Nafatali. Na lolenge ya esakweli, molongo ya libota oyo awa epesi milongo mingi ya kokanisa. Ekeseni na alfa mpe mabota zomi ya Baebele mokapo ya mitano, omega ezali na bakitani zomi na mibale, elongo na bitamboli na yango moko ya sikisiki ya esakweli. Na bato nkóto nkama moko na ntuku minei na minei, Dani atángami te, mpe Manase azwaki esika ya ndeko na ye Efraime.

Mu Geneza, genealogiya ya alfa ihura na genealogiya ya omega yo mu Byahishuwe, kuko Geneza iranga umurimo wa gikristo wa Kristo mu gakiza, kandi Ibyahishuwe bikarangira abari, mu

gusohozwa kwa omega kw'ubwo buhanuzi bwa alfa, basohoza mu buryo butunganye isezzerano n'ubuhanuzi nyir'izina byashyizwe ahagaragara muri ubwo buhanuzi bwa alfa.

Kusetyenziswa kwale migca mibini kudla ngokwenziwa zizifundiswa zezakwalizwi, kodwa kungaze kwenziwe ngembono yendlela yomgca phezu komgca. Ezi zihlobo zimbini zemilibo ezikwiGenesis nakuSityihilelo zinika amangqina amabini okuba uThixo uthetha kwinqanaba lesibini. Olunye ulwimi bubungqina obubhaliweyo njengoko bubhaliwe phantsi, yaye umgca wesibini ngaphakathi kobo bungqina ubekwa kwinqanaba lomfuziselo. Izifundiswa zezakwalizwi ngokuqhelekileyo azihambi ngaphaya kokuqaphela okungaphezulu komphezulu ngomyalezo ogqithiswayo ngeentsingiselo zamagama kwiGenesis nakuSityihilelo. Oko bakubonayo bakuphatha njengento entsha nje, ethetha ngakumbi ngobulumko babo bobuntu, njengoko kubonakaliswa sisakhono sabo sokuzingwalisa sokubona isikweko ngaphakathi kweentsingiselo zamagama. Abawuboni nokuwubona umyalezo obekwe phambili koonyana abalishumi elinesibini bakaIshmayeli. Abayiboni ngokuchanekileyo imilibo kaYesu ekuMateyu nakuLuka. Abayiboni imilibo yookumkani abasixhenxe bokugqibela bakwaYuda, neyookumkani abasixhenxe bokugqibela bakwaSirayeli, neyasixhenxe sokuqala sookumkani bakwaYuda okanye eyasixhenxe sokuqala sookumkani bakwaSirayeli.

እኔ እነርሱ አያዩም በምል ጊዜ፣ ማለቴ ይህ ነው፤ በጉግል ላይ ስለ እነዚህ ትውልድ ሐረጎች ትምህርቶች አሉን ወይ? ብለህ ብትጠይቅ፣ ለዘፍጥረት ከአዳም እስከ ኖህ ድረስ “አዎን” ይላል፤ እንዲሁም ለአንድ መቶ አርባ አራት ሺህም “አዎን” ይላል። ነገር ግን በዘፍጥረት ምዕራፍ አሥራ አንድ ያሉትን የአብራም አሥር ዘሮች በዚህ መልኩ ይተግብራሉን? አይደለም። የቃየንን ትውልድ ሐረግና የሴትን ትውልድ ሐረግ ይተግብራሉን? አዎን፤ ነገር ግን ከትክክለኛው ትርጉም እጅግ የራቁ ስለሆነ፣ እንደ ሌላ ርእስ ላይ እንዳሉ ነው። ያለ ጥርጥር በማቴዎስና በሉቃስ ያሉትን የክርስቶስ ትውልድ ሐረጎች ይዳስሳሉ፤ ነገር ግን እንደገና ግቡን እጅግ በርቀት ይሳሉ። ይህ ለምን ያስፈልጋል? ትላለህ። ምክንያቱም ስለ እነዚህ ትንቢታዊ የትውልድ ሐረጎች አጠቃላይ እይታ ለመስጠት እፈልጋለሁ፣ ከመጀመሪያውም ጀምሮ ግልጽ ልሆን የምፈልገው ነገር የአራተኛውን ትውልድ አስፈላጊነት እንደ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትንቢት ምልክት ለመለየት እየሞከርሁ መሆኑ ነው። የእነዚህ ትውልድ ሐረጎች አጠቃላይ እይታ በዚያ ረገድ ይረዳል፤ ነገር ግን ከዚህ በኋላ የሚቀርበው ቀላል ማጠቃለያ ስለ እነዚህ ነገሮች ለመረዳት ያለው ሁሉ ይህ ብቻ ነው ብሎ ማሰብ በማንኛውም ሰው ዘንድ ቸልተኝነት በሆነ ነበር።

Adamu kutoka kwa Nuhu, tunakuta mistari miwili ya nasaba katika sura ya nne na ya tano ya Mwanzo. Mistari hiyo miwili inawakilishwa na wazao wa Kaini na wazao wa Sethi. Tofauti na nasaba ya Adamu hadi Nuhu, iliyowakilisha wazao kumi, mistari wa Sethi na wa Kaini yote miwili hutambulisha wazao wanane. Kwa sababu hii, yapasa itazamwe kama vipindi viwili vya wanne. Sethi na Kaini ni alama za agano, na Kaini anawakilisha wale ambao katika Isaya ishirini na nane na ishirini na tisa hufanya agano la mauti, ambalo lapasa kufutwa wakati wa pigo lifurikalo. Hao ndio wajengao nyumba zao juu ya mchanga. Wale wajengao juu ya Mwamba hufanya agano la uzima, kama inavyowakilishwa katika Petro wa Kwanza, sura ya pili, kuwa ni wale waliokwisha kuonja ya kwamba Bwana ni mwema, nao ni “kizazi kiteule.” “Wengi” hujenga juu ya mchanga, lakini “wachache” ndio wateule.

Wazao wa Kaini ni mdundo wa uasi katika simfoni ya majina, kwa maana majina hayo yanawakilisha utukufu wa kibinadamu ulio ubatili, unaoongoza kwenye kutangatanga kusiko na kusudi, baada ya kupigwa na mbingu. Bila kujali onyo hilo, ukoo wa Kaini wakiri uungu wa

uongo, uliositiriwa katika nguvu ya kisasi ya kibinadamu, inayowakilishwa na sanaa za wanadamu, inayounda utamaduni wa chuma; mzuri, lakini wenye jeuri, na usiozaa tumaini. Kauli hiyo ya mwisho ni muhtasari wa ujumbe uliomo katika vizazi vinane vya Kaini unaotokana na majina hayo.

Mstari wa Sethi wajibu mstari wa Kaini kwa neema. Katika udhaifu wa kibinadamu uliowekewa wanadamu, wale wamwitao Mungu huzuni yao itageuzwa kuwa sifa mbingu zitakaposhuka. Wakiiendea kwa uaminifu njia ipandayo kuelekea utukufu, katika kipindi cha majaribio, hata kilio cha “tumaini,” huleta pumziko, kwa njia ya maji ya ukombozi. Kauli hiyo ya mwisho ni muhtasari wa ujumbe uliomo katika vizazi vinane vya Sethi unaotokana na majina hayo.

Sababu ya kuyagawa yale vizazi vinane katika mafungu mawili ya vizazi vinne huwekwa imara katika hatua ya kwanza ya agano, wakati unabii wa utumwa katika Misri unapotambuliwa kuwa ni miaka 400, na pia kwamba hiyo miaka 400 ingekoma katika kizazi cha nne. Ushuhuda wa Paulo unapoingizwa katika unabii wa agano la alfa, hutokeza vipindi viwili vya miaka 215 ambavyo vilifanyizwa kwa vizazi vinne katika kila kipindi. Hivyo vile vizazi vinane, katika hiyo miaka 430, huwakilisha vipindi viwili vya miaka 215. Kipindi cha kwanza huwakilishwa na Farao mwema aliyemjua Yosefu. Miaka 215 baadaye, akatokea Farao mpya, ambaye hakumjua Yosefu. Ndipo fungu linalofuata la vizazi vinne likianza.

هـب یی موهن راوچ یؤخ هبرمس یکهی هوام کهو ، هوام وود وب نوارک شهباد یناسکهی هب هک موهن تشمو زاوئش نامه تئش و نیاق یموهن تشمو هک تاکهد موئی یموهن درکزی هب ، نوارکی رای یی ارکشای یموهن تشمو ل هگل تئش یموهن تشمو ، تئردد ماج نهی ندرکئ پراک وهی کئ تاک . نئ ركب ش هکشئ پ تئش و ، نرگهدرو مدنرد یناش ین هک تاکهد نرؤز وهی یی تهی ارهنئون نیاق . نئ رکهد یاتواه نیاق تئش و ، هی تهی اقئورم یناش ین نیاق . نرگهدرو ادوخ یروم هک تاکهد نام هک وهی یی تهی ارهنئون ؛ اهوره ، ادحوون ینامی هپ یوئ چراوچ هل تهی ادوخ هب نووب ووترگ کهی ل هگل هی تهی اقئورم یناش ین هی ادماربهی ینامی هپ یوئ چراوچ هل اسوم و فسوی یلئ هـ

A bange ya zulu ya dikumi na mosi, lulendo lwa kikanda kya bantu basolwa luzonyesibwa ku nzila ya mazina dikumi, kubanda ku Shemu tii ku Abrama. Zulu ya dikumi na mosi i ntambi ya nzo ya Babele, kanshi mpi i lulendo lwa kikanda kya bantu basolwa, mutindu bo bazonyesibwa kati na Abrahama. Zulu ya dikumi na mosi ke nata na ntwala bantu basolwa yina bo fweti kota na ngwisani ya bitini bisatu na Nzambi. Lutambi lwa tatu mpe lwa nsuka vandaka dikaba ya Izaki kati na zulu ya makumi zole na zole. Zulu “dikumi na mosi” kele mbote ya ebandeli, mpi zulu “makumi zole na zole” kele omega ya nsuka. Lukwikilu yina lufweti sambila sambu na kuwa ndinga ya Nzambi na mambu ma mana ya mazina, ke ve luswaswanu ti lukwikilu yina lufweti sambila sambu na kuwa ndinga na Yandi kati na balu ya Ndinga na Yandi. Mambu mosi ma kisalu ya lulendo lwa kikanda yina bateologi ke bakaka ve, kele lulendo lwa kikanda ya Ishmaele, kidimbu ya Islamu.

Ishmaeli wana ba mazina yao naya ndiyo mazina ya bana ba Ishmaeli, kulingana na vizazi vyao: mzaliwa wa kwanza wa Ishmaeli alikuwa Nebayothi; na Kedari, na Adbeeli, na Mibsamu, na Mishma, na Duma, na Masa, Hadari, na Tema, Yeturi, Nafishi, na Kedema; hawa ndio wana wa Ishmaeli, na haya ndiyo mazina yao, kwa miji yao, na kwa ngome zao; wakuu

kumi na wawili kulingana na mataifa yao. Mwanzo 25:13–16.

Lezwi twixokola vya maxina lawa ya khume na mbirhi swi hleriwa swi va xivulwa, swi hlaya hi ndlela leyi: “Hi vuprofeta vatukulu va Ishmael i vanhu va misava ya ntima lava tswalaka ngopfu, lava dumeke tanihi valwi, kambe hi matimu ni hi vuprofeta va tisiwa gome hi ti 11 ta Mhawuri, 1840, kutani endzhaku hi ti 11 ta Ndzati, 2001. Va vitaniwa vana va vuxeni eka matimu ya Bible. Va huma eArabia laha ku kulaka swinun’hweriso leswi nun’hwaka leswi tirhisiweke eka mitirho ya vukwetsimelo bya ndhawu yo kwetsima ya Vaheberu. Rito leri nge “assassins” ri huma eka matimu ya Vuislamu naswona ri yimela rifu leri tisiwaka hi ku miyela. Enkarhini wa Tinyimpi ta Xihambano, Vuislamu byi pfalele, byi rhendzerile ni ku rhendzela hi ku hlasela Yuropa ya Khatoliki, kambe ku tikhoma ka byona loku landzeleke ku funghile ku fika ka ku phyuphyisa ka 1840 ku ya eka 1844, naswona na swona ku sukela eka 9/11 ku ya fika eka mangava ya nawu wa Sonto. Tinhlamuselo ta mavito ya khume na mbirhi ya vana va Ishmael hinkwato ti yimeriwile eka xivulwa lexi hundzeke hi matsalelo ya maletere yo dzwihala.”

शमायेळाच्या वंशातील बारा नावे, जर त्या यादीत शमायेळालाही धरले, तर तेरा ठरतात. तेरा हा “बंडखोरी”चा प्रतीकात्मक अंक आहे; हागारने जे केले तेच हे होते, आणि त्यामुळे अब्राहामाने हागार व शमायेळ यांना बाहेर घालवण्यास संमती दिली. पौल त्या घटनेचा उपयोग प्राचीन इस्राएलला देवाच्या कराराच्या लोकांपैकी बाहेर काढण्याचे वर्णन करण्यासाठी करतो, त्याच वेळी तो आपल्या ख्रिस्ती वधूबरोबर करार स्थापन करीत होता.

Proto kandikwe ati, Abraham avana vatwe vavali, umwe kwa n'jakazi wa utumwa, na mukwavo kwa n'jakazi wa uhuru. Ela yule wa n'jakazi wa utumwa wavyele kwa mwili; ila yule wa n'jakazi wa uhuru kwa ahadi. Mambo ayo ni mfano wa mafundisho ya ndani; kwa mana awa ni maagano avari: limwe kutokea ku Gomo ya Sinai, lye livyalanga ku utumwa, nalo ni Hagari. Kwa mana Hagari uyu ni Gomo ya Sinai ku Arabia, na alingana na Yerusalemu ya sasa, mana yipo ku utumwa pamwe na vana vake. Ela Yerusalemu ya juu i huru, nayo ni nyina wetu sote. Kwa mana kandikwe ati, Shangilia, we mgoza usiovyaa; tokaa na kulila kwa furaha, we usiepata uchungu wa uzazi; kwa mana yule aliyeachwa ukiwa ana vana wengi zaidi kuliko yule aliye na mume. Basi twetu, ndugu, sawa na Isaka, ni vana va ahadi. Ela sawa na wakati uo, yule aliyevele kwa mwili alimtesa yule aliyevele kwa Roho, divyo ilivyo hata sasa. Hata hivyo Maandiko yasema nini? Mfukuze n'jakazi wa utumwa na mwanawe; kwa mana mwana wa n'jakazi wa utumwa hatarithi pamoja na mwana wa n'jakazi wa uhuru. Kwa ivo, ndugu, twete si vana va n'jakazi wa utumwa, ela va yule wa uhuru. Wagalatia 4:22–31.

Ishmael ku ni ishara ya Uislamu, na Hagara, mama yake Ishmaeli, ni ishara ya kanisa la agano la mauti. Isaka ni ishara ya Ukristo, na Sara ni ishara ya kanisa la agano la uzima. Kwa sababu hii, Ishmaeli alikuwa na wana kumi na wawili, kwa maana kumi na wawili ni ishara ya watu wa agano wa Mungu, na Uislamu ni bandia ya watu wa agano wa Mungu.

Mu Makanisyo haboneka urutonde rw'abakomokaho babiri ba Kristo. Rumwe ruri muri Matayo, urundi na rwo ruri muri Luka.

Yákobo akabala Yúsufu, mume wa Mariya, ambaye katika yeye alizaliwa Yesu, aitwaye Kristo. Basi vizazi vyote tangu Ibrahimu hata Daudi ni vizazi kumi na vinne; na tangu Daudi hata kuhamishwa Babeli ni vizazi kumi na vinne; na tangu kuhamishwa Babeli hata Kristo ni

vizazi kumi na vinne. Basi kuzaliwa kwake Yesu Kristo kulikuwa hivi: Mariya, mama yake, alipokuwa ameposwa na Yúsufu, kabla hawajakutana, alionekana kuwa ana mimba kwa uweza wa Roho Mtakatifu. Mathayo 1:16–18.

Matayo anasaba za ukoo zinaonyesha vipindi vitatu vilivyo sawa vya kumi na nne, navyo hufanya kipindi kimoja cha arobaini na mbili. Kristo ndiye omega wa historia ya agano kwa uhusiano na Musa aliye alpha wa historia ya agano. Musa anatabiri kwamba Kristo angekuwa “kama yeye mwenyewe.” Musa alikuwa na vipindi vitatu vya miaka arobaini katika maisha yake ya miaka mia moja na ishirini. Kila kipindi cha miaka arobaini cha maisha ya Musa, kiwekwe mstari juu ya mstari, humalizikia Kadeshi, ishara ya 1863 na sheria ya Jumapili. Vipindi vitatu vya Kristo huishia kwa Daudi, utumwa wa Babeli, na Kristo kulithibitisha agano kwa damu Yake msalabani. Daudi anawakilisha kuinuliwa kwa kanisa lililo mshindi katika sheria ya Jumapili, na mstari wa pili unatambulisha mabikira wapumbavu wakipelekwa Babeli, katika sheria ya Jumapili. Kipindi cha tatu kinaishia msalabani, ambapo tena ni mfano wa sheria ya Jumapili, ambapo Kristo analithibitisha agano la Ibrahimu pamoja na wale mia na arobaini na nne elfu, na agano la Nuhu pamoja na lile kundi kubwa.

Okuhingura ekyo omuntu asobora kwetegereza obwo emigongo egi ebiri girambikibwa kimwe aha kindi nikyewunyisa muno. Emyaka ya Musa kikumi na makumi abiri neehurirana n’emyaka ya Noa 120, kandi emigabe ya Kristo makumi ana na ebiri neehurirana n’okufuga kwa antikristo okumara emyezi makumi ana na ebiri ey’obufanekyo aha itegeko rya Sande.

Kandi Mukama yalanda nti, Omwoyo gwange tegulibeera nga gukyayomba na muntu ennaku zonna, kubanga naye mubiri; naye ennaku ze zibeera myaka kikumi mu amakumi abiri. Oluberebereye 6:3.

Matayo’nun, İbrahim ahdini vurgulayan soy kaydıyla birlikte, Luka’nın ortaya koyduğu Mesih’in soy kaydı yaratılışa dek uzanır; böylece Âdem’in Aden’de bozduğu yaşam ahdini vurgular. Luka’nın soy kaydı İsa ile başlar ve O’nun nesebinde geriye doğru, Tanrı’nın oğlu olarak tanımlanan Âdem’e kadar gider. Hat, kusursuz ikinci Âdem ile son bulur ve kusursuz birinci Âdem ile başlar. Birinci Âdem’den ikinci Âdem’e kadar yetmiş yedi kuşak ortaya konulmuştur.

Ariyandiko a mu Byanditswe agaragaza imirongo y’ukuri. Ubu tumaze kumenya menshi muri yo arengeje kure abahamya bakenewe kugira ngo ukuri gushingwe. Imirongo y’ariyandiko ikubiyemo ijwi ry’isohozwa ry’ibyabaye mu mateka n’iry’ihanura ry’ibizaza, kandi ikubiyemo n’ijwi rya Palmoni, Umubarurabwenge w’Amayobera, kuko ibisakuzo by’imibare byashyizwe muri iyo mirongo bitanga ijwi rya kabiri. Ayo majwi yombi yumvikanana n’irindi jwi rya gatatu, ari ryo jwi ry’Umuhanga w’Indimi w’Igitangaza, waremye kandi agategeka byose, harimo n’amazina y’abantu, ay’ahantu, n’ay’ibintu.

Yohana alipogeuka ili aone sauti iliyokuwa nyuma yake, ilikuwa kama sauti ya maji mengi; na Danieli alipokuwa na maono hayo hayo, sauti Yake ilikuwa sauti ya umati. Ujumbe wa juu juu wa Maandiko, pamoja na majina yanayopatikana pamoja na ujumbe huo, na pia hesabu iliyomo ndani ya ujumbe, ni sauti tatu katika kifungu kimoja. Unapochukua mstari ulio na sauti hizo tatu na kuuweka juu ya mstari sambamba, sauti tatu huwa sauti nyingi.

وومە ەيەئ، نەمادوخ ۆب نەكب شەياتس: تەوگەيەد، مەمەدەتە مەتەختەل كەئەگنەد اجەئەيەئ
 ەگنەد كەمە ووب ئەل مەئوگ و مەروگ و كەوچەب وومە، نەسرتەد ئەل ەنەوئە و، وەئەيەئ نەراكتەمەزخ
 ەئەلەلە: تەوگنەئەد، زەئەبەيەكس وورتەيەگنەد كەمە و، رۆزەيەنەوئەيەگنەد كەمە، رۆزەيەكەئەلەخ
 6، 19:5 مەنەدركەركشەئە. تەكەدەيەئەشەپ تەسەدەلەب مەمەيەدوخ نەزەيەمەنەچ

이스라엘의 왕들 가운데서 가장 중요한 계보들 가운데 일부를 발견할 수 있다. 북방 왕국인 이스라엘의 처음 일곱 왕은 아합과 이세벨과 엘리야로 끝나며, 이로써 일요일 법을 표상한다. 북방 지파들의 마지막 일곱 왕의 계열은 일요일 법에서 시작하여 다니엘 12장에서 미가엘이 일어서는 때, 곧 인간의 은혜의 시기가 마치는 때에 이르러 끝난다. 유다의 처음 일곱 왕은 일요일 법으로부터 미가엘이 일어설 때까지의 역사를 예시하며, 마지막 일곱 왕은 일요일 법에 이르게 하는 역사를 밝혀 준다. 두 계보의 계열이 있으니, 둘 다 알파 역사와 오메가 역사를 지니고 있다. 알파 역사는 9/11로부터 일요일 법에 이르는 기간이며, 오메가 기간은 일요일 법으로부터 은혜의 시기가 마칠 때까지이다. 이스라엘의 처음 일곱 왕은 유다의 마지막 일곱 왕과 서로 부합하며, 이스라엘의 마지막 일곱 왕은 유다의 처음 일곱 왕과 서로 부합한다.

Tukalutela mu cilembelo cikankala.

“Ukale Imara Hata Mwisho”

“[Isambulua 1:1, 2, cihawilwe.] Bibilia yonse ni isambulua; pantu isambulua yonse ku bantu yiza ukupitila muli Kristu, kabili yonse yikankamila muli wene. Lesa alandile kuli ifwe ukupitila mu Mwana wakwe, untu tuli bakwe ku kufyalwa kabili ku kupususha. Kristu aishile kuli Yohane, uwatamfiwe pa Chizinga ca Patimo, ukumupa icine cine pa miku ya kulekelesha ino, ukumulangisha ifyo fiteganyizgwe ukufikilishiwa mu nshita iili mupepi. Yesu Kristu ni kalembwila mukuru wa cisambulua cakwa Lesa. Ni ukupitila muli wene emo twakwata ukwishiba ifyo tulingile ukulolekesha mu fyakucitika fya kulekelesha ifya lyashi lya pano nse. Lesa apeelee ici cisambulua kuli Kristu, kabili Kristu acipeshe kuli Yohane.”

“Johane, mudiscipuli mukundwa, ni we yatoranijwe kwakira iri hishurirwa. Ni we warokotse ubwa nyuma mu bigishwa ba mbere batoranyijwe. Muri gahunda y’Isezerano Rishya yahawe icyubahiro nk’uko umuhanuzi Daniyeli yahawe icyubahiro muri gahunda y’Isezerano rya Kera.

“Yohana apaswa kupewa maagizo hayo kwa kuwa ni ya maana sana, Kristo akaja kutoka mbinguni kuyatoa kwa mtumishi Wake, akimwagiza ayapeleke kwa makanisa. Maagizo hayo yapaswa kuwa kitu cha kujifunza kwetu kwa uangalifu na kwa maombi; kwa maana tunaishi katika wakati ambao watu wasio chini ya mafundisho ya Roho Mtakatifu wataingiza nadharia za uongo. Watu hao wamekuwa wakisimama katika vyeo vya juu, nao wana mipango ya tamaa ya kutekeleza. Wanatafuta kujiinua wenyewe, na kuleta mapinduzi katika mwonekano mzima wa mambo. Mungu ametupa maagizo ya pekee ili kutulinda dhidi ya watu wa namna hiyo. Alimwagiza Yohana aandike katika kitabu mambo yatakayofanyika katika matukio ya mwisho ya historia ya dunia hii.

“Bemuva kokudlula kwesikhathi, uNkulunkulu wabeka kubalandeli baKhe abathembekileyo izimiso eziyigugu zeqiniso lesikhathi samanje. Lezi zimiso azinikwanga labo ababengabanga

nandlela ekwethulweni kwemibiko yengelosi yokuqala neyesibili. Zanikezwa izisebenzi ezazibe nengxenywe emsebenzini kusukela ekuqaleni.

وهی رەسل نەب ریگئی ج و زئیەمب کئی درەب کەمو تئێ بەد ،نوو ب رەمپئی ت ادەن اوەن درکی قات لەل یەن اوایی،
نەب اداوخی یراکو اه تئێ بەد .ژۆر توەح یئس یئتی نئقدا ی مەب موودرک نای مئی ئی مکی یەن الوسو ی و امەن ب
یەن اوە ی .نەکب رۆم ادوہ ی یئای یب اتوق وانەل مەکاسای و مەنەکب ۆک مەکی یئە یاش ،ادن درکراک مەل
یەن اوہ ی ،ل ی چن ی ی یئسار ی ەغان ب رەسل نەم مەراک ی نەن ارز مەماد مەل درک نای یرادش مەب
یەن ارەکراک کەمو تئێ بەد ،موودرک یرای نای تسار ی اگئی مەل نەن ازەد اگئی ی نەن اکەن اش ی
وہ ی ەرا ب رەد مەن ی ۆخ ی یس مەکی ی نوومزە ی مەل نەن او تەد ن اوہ ی .نئیرکب ری مەس نئیرت خرن ب
نای رەواب اب نەدب اگئی ی تئیبان مەن اوای پ مە ی .نواردرئ پەس نای ئپ مەکی نئو د ب مەن ی تسار
ادن ی تسەد مەل مە ی ئس ی ەتشی رەف ی الای نەدب اگئی ی تئیبان ؛ یرەواب ئب ۆب تئیرد ۆگب
”نرگبار ی یاتۆک ات زئیەمب نای مەن مەتم ی کئی پەتسەد تئێ بەد .تئیرن مەس ب

“Umwami yatangaje yuko amateka ya kera azosubirwamwo uko twinjira mu gikorwa co kurangiza. Ukuri kwose yaduhaye ku bw’iyi misi y’iherezo gukwiye kwamamazwa mw’isi yose. Inkingi yose yashinze ikiwiye gukomezwa. Ntitwashobora ubu kuva ku rufatiro Imana yashizeho. Ntitwashobora kandi ubu kwinjira mu muryango mushasha uwo ari wo wose; kuko ivyo vyoba bisobanura ubuhakanyi buva ku kuri.

“Mbombo ya buwelu bwa buadi bwa mikidi idi ne mfunu ya kuikala ilongolola ne ikengesha ku bintu byonso bidi mwa kulemelesa diitabuja dia badiitabuja mu diyisha dia kale dia bantu ba Nzambi. Edena, Edena wa buneme, wakashipibwa ku dinyindakana dia disumu. Kudi mfunu mpindyewu ya kuvuluka kabidi diyisha dia bantu badi bakabanga mudimu mu kutentekela mudimu wetu ku ntendekelu.

“Mu biseera eby’enjawulo tusoma ebirango by’okufa eby’abasajja abakulu ab’ensi. Ekiseera kyabwe kituuka mangu, ng’ekirowoozo kyokka. Bangi, abalowoozebwa okuba abalamu bulungi, bafa oluvannyuma lw’embaga, oba oluvannyuma lw’okuteesa enteekateeka ez’obwegendereza olw’okwegulumiza kwabwe bo bennyini. Ekigambo kigenda mu maaso nti, ‘Yeegattiddwa ku bifaananyi bye; mumuleke.’ Kino kitegeeza nti Mukama takyamukuumu nate okuva ku kabi. Okufa okw’amangu kujja, era omulimu gwe gwonna ogw’obulamu bwe gugasa ki? Obulamu bwe bubadde bwa kulemererwa. Omuti gugwa kubanga amaanyi agaaguwanirira gaguvaako ne gugulekera ssaddaaka ye ey’okusinza ebifaananyi.”

“A babbaal ñi ak jigéen ñi dañuy far ci seet luñu bëgg a bëggoon ci. Ñuy jaay seen ruu ci dara, te Yàlla di dindi ay muñam ak ay muñal. Dees leen bàyyi ci seen tànn.”

اوکل سی نأ اوضفرو مەن امی ن م اوطح دق ،رضاحل ا قح ل اب نامی إل اب نو رقی مەن أ عم ،سانل ا ضعب
قەم یق لئردی یکل دەاجی نأ ل اذ نمو ؟قە یو ی ن دلا قە ی ن ان أ ل ا ەئدابم أب ن ا ج عض ی نأ ل ا اذ نمف .رونل ا یف
ن ع ءادف ناسنل ا ی طعی اذام و أ ؟مەسفن رسخو مەل ا عل ا حبر ول ناسنل ا عفتنی اذام مەن أ ل ؟سفنل ا
تام ی نل ا س و فنل ا قەم یق نو ک ردت ل ه ؟صل اخل ا ءامو قە ی حل ا زب خ یل ا ش اطعو نو ع ی ا ج مەن أ ل ؟مەسفن
مە ل ه ؟ن امی إل اب مە رارق ا قفاوی امب نو ی ح ی نو ی ح ی س م مەن أ ضر تفتی ن ی ذل ل ه ؟مەل ج ل ح ی س م ل ا
Manuscript Releases، ”قح ل ا ع اطب مەس و فن ر ی ە طت یل ا نو ع سی مە ل ه ؟سفنل ا قەم یق ل نو ع او
20، 150، 151. دل جمل ا